



**การพัฒนารูปแบบระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของ
โรงเรียนน้ำดิบพิทยาคม “ADDIE MODEL” สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษาตากเขต 1
ประจวบ ขวัญมัน**

THE DEVELOPMENT OF THE MODEL FOR INTERNAL QUALITY ASSURANCE IN
NUMDIPPHITTAYAKOM SCHOOLS “ADDIE MODEL” UNDER THE TAK PRIMARY
EDUCATION SERVICE AREAS OFFICE 1

Prajob Khwanmun

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อพัฒนารูปแบบระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของโรงเรียนน้ำดิบพิทยาคม “ADDIE MODEL” สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตากเขต 1 ผลการศึกษาสภาพปัญหาและแนวทางการดำเนินงานระบบประกันคุณภาพของโรงเรียนน้ำดิบพิทยาคม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตากเขต 1 พบว่า ขาดแนวทางการดำเนินงานอย่างเป็นระบบ ไม่มีคู่มือ เครื่องมือในการประเมิน ไม่มีการติดตามตรวจสอบคุณภาพการจัดการศึกษาอย่างต่อเนื่อง การประเมินคุณภาพภายในตามมาตรฐานการศึกษาของโรงเรียนไม่เป็นไปตามที่กระทรวงกำหนดขาดการมีส่วนร่วมของครูและบุคลากรทางการศึกษา คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ผู้ปกครองนักเรียนและชุมชน ผลการสร้างรูปแบบระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา พบว่า รูปแบบระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของโรงเรียนน้ำดิบพิทยาคม ประกอบด้วย 4 ส่วน ดังนี้ 1. ส่วนปัจจัยนำเข้า 2. ส่วนกระบวนการ 3. ส่วนผลผลิต 4. ส่วนปัจจัยความสำเร็จ ได้แก่ ปัจจัยที่สำคัญ 2 ประการคือ 1) ปัจจัยภายใน 2) ปัจจัยภายนอก ผลการทดลองใช้พบว่า มาตรฐานการศึกษาระดับปฐมวัยและการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีผลการประเมินตนเองในระดับดีเยี่ยมและผลการประเมินรูปแบบระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของโรงเรียนน้ำดิบพิทยาคม “ADDIE MODEL” สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตากเขต 1 พบว่า มีความเป็นประโยชน์และความเป็นไปได้อยู่ในระดับมาก

คำสำคัญ : การพัฒนารูปแบบ, ระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา, สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา



Abstract

The research purpose was to develop the model for internal quality assurance in Numdipphittayakom school “ADDIE MODEL” under the Education Service Tak Areas Office 1. The research results were as follows;

The condition of internal quality assurance in Numdipphittayakom school was operated follow the rules of Ministry of Education and the principle of internal quality assurance 8 steps, the school had not manual about evaluation tools and the follow up system was not continued, the personal in school had not chance to participate in internal quality assurance. The result of developing model for internal quality assurance in Numdipphittayakom school “ADDIE MODEL” under the Education Service Tak Areas Office. There are 4 parts ; the 1st parts : Input The 2nd part Process The 3rd part :Output The 4th part :success factor consisted internal factor and external factor,

The results of the experimental “ADDIE MODEL” in early childhood level and in primary level; the school was operated in high level and The evaluation of “ADDIE MODEL” was found that the possibility, and helpfulness were in high level of mean.

Key words : The Development of The Model, Internal Quality Assurance, The primary education service areas

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การศึกษาเป็นเครื่องบ่งบอกการพัฒนาประเทศในอนาคตว่ามีแนวโน้มที่จะเน้นไปในทิศทางใด ดังนั้นความสำคัญในการสร้างคนจึงเป็นเรื่องที่ทุกฝ่ายให้ความสำคัญ ซึ่งจะส่งผลต่อการพัฒนาคนในชาติให้มีคุณภาพและส่งผลต่อการพัฒนาประเทศชาติให้มีความเจริญรุ่งเรือง ซึ่งสอดคล้องกับพระบรมราโชวาทของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ดังนั้นความสำคัญดังกล่าวข้างต้น จึงถูกกำหนดโดยรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 มาตรา 43 ได้บัญญัติไว้ว่าบุคคลย่อมมีสิทธิเสมอกัน ในการรับการศึกษาขั้นพื้นฐานไม่น้อยกว่าสิบสองปีที่รัฐจะต้องจัดให้อย่างทั่วถึง และมีคุณภาพโดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2541, หน้า15) และพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม ได้บัญญัติสาระที่สอดคล้องกับรัฐธรรมนูญไว้ใน มาตรา 10 ซึ่งกล่าวว่า การจัดการศึกษาต้องจัดให้บุคคลมีสิทธิและโอกาสเสมอกันในการรับการศึกษาขั้นพื้นฐานไม่น้อยกว่าสิบสองปีที่รัฐต้องจัดให้อย่างทั่วถึงและมีคุณภาพโดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2542 , หน้า 7) จากสาระสำคัญของรัฐธรรมนูญและพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติดังกล่าว นำไปสู่นโยบายการปฏิรูปการศึกษาของไทย ซึ่งมีเป้าหมายในการปฏิรูปการศึกษาอยู่ 2 ประการ คือความเสมอภาคของประชากรวัยเรียนที่มีโอกาสเข้ารับการศึกษา โดยเป็นการจัดการศึกษาที่มีคุณภาพและมาตรฐาน ที่เท่าเทียมกัน และคุณภาพการศึกษาของประชากรวัยเรียนที่มีคุณลักษณะเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้ง ร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้และคุณธรรม มีจริยธรรมและ





วัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข การจัดการเรียนรู้เพื่อให้ผู้เรียนมีคุณลักษณะเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้และคุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิตนั้น พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม ได้กำหนดการจัดระบบโครงสร้าง และกระบวนการจัดการศึกษา ไว้ในมาตรา 9 (1) (5) และ (6) ให้ยึดหลักการมีเอกภาพด้านนโยบาย และมีความหลากหลายในการปฏิบัติ มีการระดมทรัพยากรจากแหล่งต่าง ๆ มาใช้ในการจัดการศึกษา และการมีส่วนร่วมของบุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กรต่าง ๆ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2542, หน้า 6) นอกจากนี้หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ยังได้กำหนดจุดมุ่งหมายของหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานว่า มุ่งพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ เป็นคนดี มีปัญญา มีความสุขและมีความเป็นไทย มีศักยภาพในการศึกษาต่อและประกอบอาชีพ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551, หน้า 4) พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม ได้กำหนดไว้ชัดเจนในหมวด 6 มาตรา 47 ให้มีระบบการประกันคุณภาพการศึกษา เพื่อพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา เพื่อสร้างความมั่นใจให้แก่ผู้เกี่ยวข้องว่า ผู้เรียนทุกคนจะได้รับการศึกษาที่มีคุณภาพจากสถานศึกษา ซึ่งเป็นหน่วยงานที่รับผิดชอบจัดและพัฒนาความรู้ความสามารถและคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ตามมาตรฐานการศึกษา ที่กำหนดในหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานอย่างเต็มศักยภาพและมาตรา 48 ระบุว่า การประกันคุณภาพภายใน เป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการจัดการศึกษาที่สถานศึกษาต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่อง โดยมีการจัดทำรายงานประจำปีเสนอต่อหน่วยงานต้นสังกัด หน่วยงานที่เกี่ยวข้องและเผยแพร่ต่อสาธารณชน นอกจากนี้ มาตรา 49 กำหนดให้สถานศึกษาทุกแห่งต้องได้รับการประเมินคุณภาพภายนอก อย่างน้อย 1 ครั้ง ในทุก 5 ปี และต้องเสนอผลการประเมินคุณภาพการศึกษาต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและสาธารณชน (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2554) กระทรวงศึกษาธิการได้ประกาศกฎกระทรวงว่าด้วยระบบหลักเกณฑ์และวิธีประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2553 ข้อ 14 ให้สถานศึกษาขั้นพื้นฐานจัดให้มีระบบการประกันคุณภาพภายในตามหลักเกณฑ์และแนวปฏิบัติเกี่ยวกับการประกันคุณภาพภายในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานโดยดำเนินการตามข้อกำหนด ได้แก่ 1) โรงเรียนต้องกำหนดมาตรฐานการศึกษาของตนเอง 2) จัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา 3) จัดระบบบริหารและสารสนเทศ 4) ดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา 5) จัดให้มีการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา 6) จัดให้มีการประเมินคุณภาพภายในตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา 7) จัดทำรายงานประจำปีที่เป็นรายงานประเมินคุณภาพภายในและ 8) จัดให้มีการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่องซึ่งการดำเนินการดังกล่าวให้สถานศึกษายึดหลักการมีส่วนร่วมของชุมชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐและภาคเอกชนโดยการส่งเสริมสนับสนุนและกำกับดูแลของหน่วยงานต้นสังกัดสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่ไม่สามารถปฏิบัติงานบางประการตามที่กำหนดได้ให้หน่วยงานต้นสังกัดหรือสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาแล้วแต่กรณีประกาศก่อนผ่านการปฏิบัติและวางแผนทางในการประกันคุณภาพภายในให้เหมาะสมกับสภาพการจัดการศึกษาของสถานศึกษานั้นแล้วรายงานให้รัฐมนตรีทราบ (ราชกิจจานุเบกษา, 2553, หน้า 23-27)

โรงเรียนนาคบพิทยาคม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตากเขต 1 ได้ตระหนักในความสำคัญของงานประกันคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่องเพื่อให้โรงเรียนมีระบบประกันคุณภาพ



ภายในที่มีประสิทธิภาพและเป็นการเตรียมความพร้อมที่จะเป็นหน่วยรับการประเมินจากสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตากเขต 1 ทุก ปี และการเฝ้าภายนอกจากสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (สมศ.) ทุก ๆ 5 ปี (รอบสาม พ.ศ. 2554-2558) จากผลการประเมินคุณภาพภายนอก รอบ 1 ปี 2546 และ รอบ 2 ปี 2551 ของสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (สมศ.) พบว่ามาตรฐานด้านผู้เรียน มาตรฐานที่ 4 ผู้เรียนมีความสามารถในการคิดวิเคราะห์ คิดสังเคราะห์ มีวิจารณญาณ มีความคิดสร้างสรรค์ ไตร่ตรองและมีวิสัยทัศน์ มาตรฐานที่ 5 ผู้เรียนมีทักษะที่จำเป็นตามหลักสูตร มีระดับคุณภาพ พอใช้ ครูยังขาดความรู้ความเข้าใจในเรื่องของการดำเนินงานระบบประกันคุณภาพการศึกษาและดำเนินการอย่างไม่ต่อเนื่อง ไม่เป็นระบบ การดำเนินงานขาดหลักฐานร่องรอยในการทำงาน ทำให้มีข้อมูลที่ไม่สอดคล้อง ไม่ถูกต้อง เชื่อถือไม่ได้ จากสภาพปัญหาและความจำเป็นดังกล่าวโรงเรียนน้ำดิบพิทยาคมจึงพัฒนารูปแบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายในของโรงเรียนน้ำดิบพิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตากเขต 1

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์หลักเพื่อพัฒนารูปแบบระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของโรงเรียนน้ำดิบพิทยาคม “ADDIE MODEL” สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตากเขต 1 โดยมีวัตถุประสงค์เฉพาะ ดังนี้

1. เพื่อศึกษาสภาพปัญหาและแนวทางในการดำเนินงานระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของโรงเรียนน้ำดิบพิทยาคม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตากเขต 1
2. เพื่อสร้างรูปแบบระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของโรงเรียนน้ำดิบพิทยาคม “ADDIE MODEL” สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตากเขต 1
3. เพื่อทดลองใช้รูปแบบระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของโรงเรียนน้ำดิบพิทยาคม “ADDIE MODEL” สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตากเขต 1
4. เพื่อประเมินรูปแบบและผลการใช้รูปแบบระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของโรงเรียนน้ำดิบพิทยาคม “ADDIE MODEL” สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตากเขต 1

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตของการวิจัยตามขั้นตอนการวิจัย 4 ขั้นตอน ดังนี้
ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาสภาพปัญหาและแนวทางในการดำเนินงานระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของโรงเรียนน้ำดิบพิทยาคม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตากเขต 1 แบ่งออกเป็น 3 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1.1 การศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับระบบประกันคุณภาพการศึกษา (Documentary Analysis)

ส่วนที่ 1.2 การศึกษาปัญหาในการดำเนินงานระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของโรงเรียนน้ำดิบพิทยาคม จากการประชุมสนทนากลุ่ม (Focus group Discussion)





ส่วนที่ 1.3 การศึกษาแนวทางในการดำเนินการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาที่มีวิธีการปฏิบัติที่ดี(Best practice)

ขั้นตอนที่ 2 การสร้างรูปแบบระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของโรงเรียน
น้ำดิบพิทยาคม “ADDIE MODEL” สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตากเขต 1 ออกเป็น 2 ส่วน
ดังนี้

ส่วนที่ 2.1 การยกร่างรูปแบบระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของโรงเรียนน้ำ
ดิบพิทยาคม “ADDIE MODEL” สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตากเขต 1

ส่วนที่ 2.2 การตรวจสอบรูปแบบระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของโรงเรียน
น้ำดิบพิทยาคม “ADDIE MODEL” สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตากเขต 1

ขั้นตอนที่ 3 การทดลองใช้รูปแบบระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของโรงเรียนน้ำ
ดิบพิทยาคม “ADDIE MODEL” สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตากเขต 1

ขั้นตอนที่ 4 การประเมินรูปแบบและผลการใช้รูปแบบระบบประกันคุณภาพภายใน
สถานศึกษาของโรงเรียนน้ำดิบพิทยาคม “ADDIE MODEL” สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
ตากเขต 1

สรุปผลการวิจัย

1. ผลการศึกษาสภาพปัญหาและแนวทางการดำเนินงานระบบประกันคุณภาพของโรงเรียนน้ำ
ดิบพิทยาคม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตากเขต 1 พบว่า การดำเนินงานระบบประกัน
คุณภาพภายในของโรงเรียนน้ำดิบพิทยาคมตามกฎหมายกระทรวงว่าด้วยระบบ หลักเกณฑ์และวิธีประกัน
คุณภาพ พ.ศ. 2553 8 ขั้นตอนโรงเรียนมีการจัดทำรายงานการประเมินตนเองอย่างต่อเนื่องทุกปีแต่
ไม่ได้เป็นไปตามขั้นตอนการดำเนินงานตามกฎหมายที่กำหนด ขาดแนวทางการดำเนินงานอย่างเป็น
ระบบ ไม่มีคู่มือ เครื่องมือในการประเมิน ไม่มีการติดตามตรวจสอบคุณภาพการจัดการศึกษาอย่าง
ต่อเนื่อง การประเมินคุณภาพภายในตามมาตรฐานการศึกษาของโรงเรียนไม่เป็นไปตามที่กระทรวง
กำหนดขาดการมีส่วนร่วมของครูและบุคลากรทางการศึกษา คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

ผู้ปกครองนักเรียนและชุมชน ส่วนปัญหาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในตามมาตรฐาน
การศึกษาของโรงเรียนพบว่า ระดับการศึกษาปฐมวัย ด้านคุณภาพผู้เรียน เด็กมีพัฒนาการด้าน
สติปัญญา ความคิดรวบยอด ความคิดสร้างสรรค์ จิตนาการและทักษะทางวิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์
ค่อนข้างน้อย ด้านการจัดการศึกษา ครูมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการใช้เทคโนโลยีการเรียนการสอน
และการทำวิจัยในชั้นเรียนยังไม่เพียงพอ ด้านการสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ การดำเนินงานของ
โรงเรียนยังไม่เป็นรูปธรรมไม่สอดคล้องกับนโยบายของโรงเรียนการมีส่วนร่วมจากชุมชน องค์กรต่าง ๆ
ค่อนข้างน้อย ด้านอัตลักษณ์ของสถานศึกษา การทำโครงการ/กิจกรรมที่มาสสนับสนุนอัตลักษณ์ของ
สถานศึกษาไม่ชัดเจนมีน้อยและขาดการติดตามประเมินผล การจัดด้านมาตรการส่งเสริม โรงเรียนขาด
การวิเคราะห์ปัญหาร่วมกับชุมชนโครงการ/กิจกรรมที่แก้ไขปัญหาอย่างไม่ตรงประเด็นและขาดการมีส่วนร่วม
ร่วมในการแก้ไขปัญหา การนิเทศติดตาม ประสานงานการรายงานสรุปผลไม่ชัดเจนและยังไม่เป็นที่
ยอมรับของชุมชนและหน่วยงานอื่น และปัญหาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในตามมาตรฐาน
การศึกษาของโรงเรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่า ด้านคุณภาพผู้เรียน นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์



ทางการเรียนต่ำกว่าเป้าหมายที่กำหนด ผลสอบ O-NET ปี 2554 ค่อนข้างต่ำกว่าระดับเขตพื้นที่และระดับประเทศ นักเรียนมีนิสัยรักการอ่านน้อย ทักษะการคิดวิเคราะห์คิดสังเคราะห์ คิดอย่างมีวิจารณญาณ คิดสร้างสรรค์และคิดอย่างเป็นระบบยังไม่เพียงพอ ด้านการจัดการศึกษา ครูขาดทักษะการใช้เทคโนโลยีในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนใช้กิจกรรมไม่หลากหลาย ยังไม่ใช้แหล่งเรียนรู้มาจัดการเรียนการสอน การจัดระบบสารสนเทศยังไม่เอื้อต่อการเรียนขาดทักษะในการทำวิจัยในชั้นเรียนเพื่อแก้ไขปัญหาการเรียนการสอน การประสานงานและการมีส่วนร่วมของผู้บริหาร ครู กรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ชุมชนยังมีน้อย ด้านอัตลักษณ์ของสถานศึกษา การทำโครงการ/กิจกรรมที่มาสนับสนุนอัตลักษณ์ของสถานศึกษาไม่ชัดเจนมีน้อยและขาดการติดตามประเมินผล การจัดด้านมาตรการส่งเสริม โรงเรียนขาดการวิเคราะห์ปัญหาร่วมกับชุมชนโครงการ/กิจกรรมที่แก้ไขปัญหายังไม่ตรงประเด็นและขาดการมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหา การนิเทศติดตาม ประสานงานการรายงานสรุปผลไม่ชัดเจนและยังไม่เป็นที่ยอมรับของชุมชนและหน่วยงานอื่น ส่วนแนวทางการดำเนินงานระบบประกันคุณภาพของโรงเรียนที่มีแนวปฏิบัติที่ดี พบว่า มีการดำเนินงานระบบประกันคุณภาพภายในอย่างเป็นระบบและมีความเชื่อมโยงกันทั้งด้านปัจจัยนำเข้ากระบวนการ และ ผลผลิตและมีการดำเนินงานระบบประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนที่มีแนวปฏิบัติที่ดีมี 8 ขั้นตอน สอดคล้องกับกฎกระทรวงว่าด้วยระบบหลักเกณฑ์และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ.2553

2. ผลการสร้างรูปแบบระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของโรงเรียนน้ำดิบพิทยาคม “ADDIE MODEL” สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตากเขต 1 พบว่า รูปแบบระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของโรงเรียนน้ำดิบพิทยาคม ประกอบด้วย 4 ส่วน ดังนี้ 1. ส่วนปัจจัยนำเข้าได้แก่ บุคลากรบริหารสถานศึกษาและงบประมาณ 2. ส่วนกระบวนการ ได้แก่ การวิเคราะห์ (A = Analysis) การออกแบบ (D= Design) การพัฒนา (D= Development) การนำไปใช้ (I= Implementation) การประเมิน (E= Evaluation) 3. ส่วนผลผลิตได้แก่ คุณภาพผู้เรียน ประสิทธิภาพของการจัดการและการสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ 4. ส่วนปัจจัยความสำเร็จ ได้แก่ ปัจจัยที่สำคัญ 2 ประการคือ 1) ปัจจัยภายใน ประกอบด้วย ผู้บริหารที่มีความรู้ความสามารถในการบริหารจัดการศึกษาให้มีความสำคัญในการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในเพื่อยกระดับมาตรฐานอย่างจริงจัง ครูและบุคลากรทางการศึกษามีความรู้ ประสบการณ์ ความรับผิดชอบ มุ่งมั่นตั้งใจในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา 2) ปัจจัยภายนอก ประกอบด้วย โรงเรียนน้ำดิบพิทยาคม มีคณะกรรมการสถานศึกษา ชุมชน ผู้ปกครองให้ความร่วมมือในการพัฒนาการจัดการศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตากเขต 1 ให้การสนับสนุนงบประมาณ และให้เป็นโรงเรียนต้นแบบการประกันคุณภาพภายใน 3. ผลการใช้รูปแบบระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของโรงเรียนน้ำดิบพิทยาคม “ADDIE MODEL” สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตากเขต 1 พบว่า การดำเนินงานระบบประกันคุณภาพ ตามกฎกระทรวงว่าหลักเกณฑ์และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2553 โดยรวม ครั้งที่ 1 ปี 2555 พบว่า โรงเรียนมีระดับปฏิบัติงานในระดับดีเยี่ยมร้อยละ 25.25 ระดับดีมากร้อยละ 36.75 ระดับดีร้อยละ 32.85 ระดับพอใช้ร้อยละ 5.15และ ครั้งที่ 2 ปี 2556 พบว่า โรงเรียนมีระดับปฏิบัติงานในระดับดีเยี่ยมร้อยละ 60.55 ระดับดีมากร้อยละ 14.45 ระดับดีร้อยละ 25.00 และครั้งที่ 3 ปี 2557 พบว่า โรงเรียนมีระดับปฏิบัติงานในระดับดีเยี่ยมร้อยละ 87.50 ระดับดีมากร้อยละ 0.00 ระดับดีร้อยละ 12.50





ผลการดำเนินงานระบบประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนน้ำดิบพิทยาคมตามมาตรฐานการศึกษาของโรงเรียนระดับการศึกษาปฐมวัย พบว่า ครั้งที่ 1 ปี 2555 โรงเรียนมีระดับการปฏิบัติงานด้านคุณภาพผู้เรียน ระดับดีเยี่ยมร้อยละ 25.00 ระดับดีมากร้อยละ 50.00 ระดับดีร้อยละ 25.00 ด้านการจัดการศึกษา ระดับดีเยี่ยมร้อยละ 0.00 ระดับดีมากร้อยละ 50.00 ระดับดีร้อยละ 50.00 ด้านการสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ ระดับดีมากร้อยละ 100 ด้านอัตลักษณ์ของสถานศึกษา ระดับดีมากร้อยละ 100 และด้านมาตรการส่งเสริม ระดับดีมากร้อยละ 100 ครั้งที่ 2 ปี 2556 โรงเรียนมีระดับการปฏิบัติงาน ด้านคุณภาพผู้เรียน ระดับดีเยี่ยมร้อยละ 50.00 ระดับดีมากร้อยละ 50.00 ด้านการจัดการศึกษา ระดับดีเยี่ยมร้อยละ 50.00 ระดับดีมากร้อยละ 50.00 ด้านการสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ ระดับดีเยี่ยมร้อยละ 100 ด้านอัตลักษณ์ของสถานศึกษา ระดับดีเยี่ยมร้อยละ 100 และด้านมาตรการส่งเสริม ระดับดีเยี่ยมร้อยละ 100 ครั้งที่ 3 ปี 2557 โรงเรียนมีระดับการปฏิบัติงาน ด้านคุณภาพผู้เรียน ระดับดีเยี่ยมร้อยละ 100 ด้านการจัดการศึกษา ระดับดีเยี่ยมร้อยละ 100 ด้านการสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ ระดับดีเยี่ยมร้อยละ 100 ด้านอัตลักษณ์ของสถานศึกษา ระดับดีเยี่ยมร้อยละ 100 และด้านมาตรการส่งเสริม ระดับดีเยี่ยมร้อยละ 100 ผลการดำเนินงานระบบประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนน้ำดิบพิทยาคมตามมาตรฐานการศึกษาของโรงเรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่า ครั้งที่ 1 ปี 2555 โรงเรียนมีระดับการปฏิบัติงานด้านคุณภาพผู้เรียน ระดับดีเยี่ยมร้อยละ 41.67 ระดับดีมากร้อยละ 41.67 ระดับดีร้อยละ 16.66 ด้านการจัดการศึกษา ระดับดีเยี่ยมร้อยละ 50.02 ระดับดีมากร้อยละ 16.66 ระดับดีร้อยละ 33.32 ด้านการสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ ระดับดีมากร้อยละ 100 ด้านอัตลักษณ์ของสถานศึกษา ระดับดีมากร้อยละ 100 และด้านมาตรการส่งเสริม ระดับดีมากร้อยละ 100 ครั้งที่ 2 ปี 2556 โรงเรียนมีระดับการปฏิบัติงาน ด้านคุณภาพผู้เรียน ระดับดีเยี่ยมร้อยละ 66.68 ระดับดีมากร้อยละ 16.66 ระดับดีร้อยละ 16.66 ด้านการจัดการศึกษา ระดับดีเยี่ยมร้อยละ 67.68 ระดับดีมากร้อยละ 32.32 ด้านการสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ ระดับดีเยี่ยมร้อยละ 100 ด้านอัตลักษณ์ของสถานศึกษา ระดับดีเยี่ยมร้อยละ 100 และด้านมาตรการส่งเสริม ระดับดีเยี่ยมร้อยละ 100 ครั้งที่ 3 ปี 2557 โรงเรียนมีระดับการปฏิบัติงาน ด้านคุณภาพผู้เรียน ระดับดีเยี่ยมร้อยละ 83.34 ระดับดีมากร้อยละ 0.00 ระดับดีร้อยละ 16.66 ด้านการจัดการศึกษา ด้านการสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ ระดับดีเยี่ยมร้อยละ 100 ด้านอัตลักษณ์ของสถานศึกษา ระดับดีเยี่ยมร้อยละ 100 และด้านมาตรการส่งเสริม ระดับดีเยี่ยมร้อยละ 100 4. ผลการประเมินรูปแบบระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของโรงเรียนน้ำดิบพิทยาคม “ADDIE MODEL” สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตากเขต 1พบว่า มีความเป็นประโยชน์และความเป็นไปได้

อภิปรายผลการวิจัย

รูปแบบระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของโรงเรียนน้ำดิบพิทยาคม “ADDIE MODEL” สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตากเขต 1 ประกอบด้วย 3 ด้าน คือ ปัจจัยนำเข้า ประกอบด้วยบุคลากรประกอบด้วยผู้บริหาร ครู นักเรียน ผู้ปกครององค์กรชุมชน คณะกรรมการสถานศึกษา งานบริหารสถานศึกษาประกอบด้วย งานพัฒนาหลักสูตร งานวัดผลประเมินผลงานสื่อนวัตกรรมเทคโนโลยี งานประกันคุณภาพการศึกษา งานนิเทศภายใน งานพัฒนาครูและนักเรียนและงบประมาณ ประกอบด้วยเงินงบประมาณและเงินนอกงบประมาณ กระบวนการ ประกอบด้วยการวิเคราะห์ (A=Analysis) การออกแบบ (D=Design) การพัฒนา (D=Development) การนำไปใช้



(I= Implementation) การประเมิน (E= Evaluation) 3. ผลผลิตได้แก่ คุณภาพผู้เรียน ประสิทธิภาพของการจัดการและการสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ 4. ส่วนปัจจัยความสำเร็จ ได้แก่ การพัฒนาทีมงาน (Team work) และการเสริมพลังอำนาจ (Empowerment) มีผลการประเมินความเป็นประโยชน์และความเป็นไปได้ของรูปแบบระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของโรงเรียนนำดียบพิทยาคม “ADDIE MODEL” สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตากเขต 1 อยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับ นวพรรดี นามพุธา (2555, หน้า 257-262) ได้ทำการศึกษาเรื่อง รูปแบบการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 26 ผลการศึกษาพบว่า 1) องค์ประกอบของรูปแบบการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาจากการศึกษาเอกสารและการศึกษาดูงานโรงเรียนที่มีนวัตกรรมการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในที่ประสบความสำเร็จ องค์ประกอบ 8 ด้าน คือ 1) การกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา 2) การจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา 3) การจัดระบบบริหารและสารสนเทศ 4) การดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา 5) การติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา 6) การประเมินคุณภาพภายในตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา 7) การจัดทำรายงานประจำปีเป็นรายงานประเมินคุณภาพภายใน และ 8) การพัฒนาคุณภาพการศึกษอย่างต่อเนื่อง 2) รูปแบบการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 26 ประกอบด้วย 4 ขั้นตอน คือ 1) การเตรียมการเป็นการนำเอาทรัพยากรทางการบริหาร คือ บุคลากร งบประมาณ วัสดุอุปกรณ์ การจัดการและข้อมูลสารสนเทศ 2) การดำเนินการ เป็นการนำวงจร PDCA ไปดำเนินการพัฒนาคุณภาพภายในสถานศึกษาตามขั้นตอนที่กำหนด ได้แก่ การวางแผน (Plan) การปฏิบัติตามแผน (Do) การตรวจสอบ (Check) และการปรับปรุง (Act) 3) การสรุปผลการดำเนินงาน และ 4) การรายงานผลการปฏิบัติงาน มาบริหารระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา และ 3) เพื่อประเมินรูปแบบโดยการทดลองใช้รูปแบบพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 26 พบว่า ผลการประเมินคุณภาพด้านนักเรียน ด้านการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ และด้านการบริหารจัดการศึกษา ของการใช้รูปแบบการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 26 พบว่า ก่อนดำเนินการมีคุณภาพอยู่ในระดับดี และหลังดำเนินการมีคุณภาพระดับดีมาก ส่วนผลการประเมินตัวบ่งชี้ความสำเร็จการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 26 จำนวน 8 ด้าน จำนวน 118 ตัวบ่งชี้ โดยรวม พบว่า มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานควรกำหนดยุทธศาสตร์ นโยบายการขับเคลื่อนการศึกษาโดยนาระบบประกันคุณภาพการศึกษาเป็นหัวใจของการบริหารจัดการอย่างชัดเจนทั้งระบบ

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาควรส่งเสริม สนับสนุนสถานศึกษาให้มีการนำแนวทางการปฏิบัติที่ดีเกี่ยวกับงานประกันคุณภาพการศึกษา เพื่อการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ และสรรหาสถานศึกษาด้นแบบ เครือข่ายระบบประกันคุณภาพเพื่อการเชื่อมโยงระบบ SAR ONLINE





สถานศึกษาขั้นพื้นฐานควรสร้างความตระหนัก ความพยายามให้ครูและบุคลากรทางการศึกษาได้มีความเข้าใจระบบการประกันคุณภาพการศึกษาอย่างชัดเจน เป็นรูปธรรม เช่น การกำหนดกลยุทธ์ การกำหนดนโยบาย จุดเน้นของสถานศึกษา เป็นต้น

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

ควรศึกษาและวิจัยการพัฒนารูปแบบการนิเทศ ติดตาม ตรวจสอบระบบประกันคุณภาพภายในตรากฎกระทรวงว่าด้วยระบบ หลักเกณฑ์ และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2553 ของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 1

ควรศึกษาแนวทางการสร้างเครือข่ายระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานด้วยระบบ SAR ONLINE โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 1

กิตติกรรมประกาศ

การวิจัยเรื่อง รูปแบบระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของโรงเรียนน้ำดิบพิทยาคม “ADDIE MODEL” สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตากเขต 1 สำเร็จลุล่วงได้ต้องขอขอบพระคุณผู้บริหารสถานศึกษา ครูและบุคลากรทางการศึกษาของโรงเรียนอนุบาลศรีนคร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัยเขต 2 โรงเรียนวัดช้างเคียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่เขต 1 ที่ได้กรุณาเข้าศึกษาภาคสนามให้สัมภาษณ์ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ในการวิจัยครั้งนี้เป็นอย่างดีขอขอบพระคุณครูและบุคลากรทางการศึกษา คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานนักเรียนและผู้ปกครองนักเรียนโรงเรียนน้ำดิบพิทยาคม ศึกษาพิเศษ ที่ได้กรุณาให้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อการวิจัยในครั้งนี้ ขอขอบพระคุณทุกท่านที่ได้ให้ความร่วมมือและให้การสนับสนุนในการทำวิจัยครั้งนี้ด้วยดีตลอดมา

เอกสารอ้างอิง

กระทรวงศึกษาธิการ.(2551). **หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551.**

กรุงเทพฯ : ชุมชนสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.

กิ่งทอง ใจแสน. (2553). **แนวทางพัฒนาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาที่ต้องการพัฒนา** สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 2.

วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต (การบริหารการศึกษา). กำแพงเพชร : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร.

กานต์เลิศ ก้อนหิน. (2555). **การศึกษาสภาพ ปัญหาและแนวทางแก้ปัญหาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมา เขต 1.** วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต (การบริหารการศึกษา). นครราชสีมา : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา.

โกวิท หาญสมบัติ. (2555). **สภาพการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาของโรงเรียน** สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต (การบริหารการศึกษา). บุรีรัมย์ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์.



- จักราช หินซุย. (2556). ปัญหาและแนวทางพัฒนาการประกันคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 2. งานนิพนธ์การศึกษา
มหาบัณฑิต (การบริหารการศึกษา). ชลบุรี: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา.
- นพวรรดี นามพุธา. (2555). รูปแบบการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 26 วิทยานิพนธ์. บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2543). การวิจัยเบื้องต้น. กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น.
- มานะ ทองรักษ. (2549). การบริหารจัดการโรงเรียนเพื่อพัฒนาสู่ความเป็นเลิศ. กรุงเทพฯ: 21 เซ็นจูรี.
- ราชกิจจานุเบกษา. (2553 ก). ประกาศกระทรวงศึกษาธิการเรื่องการกำหนดและแก้ไข
การเปลี่ยนแปลงเขตพื้นที่การศึกษาเป็นเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา. เล่ม 127
ตอนพิเศษ 97 ง, สิงหาคม 2553. (สำเนา).
- สมเดช สีแสง. (2549). การพัฒนาระบบส่งเสริมการประกันคุณภาพการศึกษาของสำนักงาน
เขตพื้นที่การศึกษา. วิทยานิพนธ์การศึกษาดุษฎีบัณฑิต (การบริหารการศึกษา). พิษณุโลก:
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2554). ระบบการกำกับ ติดตามและดำเนินงานตามจุดเน้น
การพัฒนา คุณภาพผู้เรียน. กรุงเทพฯ : สำนักงานฯ.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2554). แนวทางการพัฒนาระบบการประกันภายใน
ของสถานศึกษาเล่มที่ 1. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2542). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ
พุทธศักราช 2542. กรุงเทพฯ : พริกหวานกราฟฟิค.

